

Belarus Cumhuriyeti
Sağlık Bakanlığı

unicef
BM Çocuk Fonu

BM Çocuk Fonu (UNICEF)
Belarus Cumhuriyeti Temsilciliği
e-posta: unicef@tut.by

unicef
BM Çocuk Fonu

KONUŞMA FAALİYETİNİ TEŞVİK ETMEDE EBEVEYNLIK İÇİN ÖNERİLER

"Konuşamayan" çocuklar pedagojik ve tıbbi açıdan heterojen bir grubu temsil etmektedir. Konuşmanın ortaya çıkmasının gecikmesinin nedenini hemen belirlemek her zaman mümkün değildir, ancak pedagojik deneyim, bir çocukla belirli etkileşim ve iletişim yöntemlerinin etkili olabileceğini göstermektedir.

İLETİŞİM, KONUŞMANIN ORTAYA ÇIKMASI İÇİN ANA "TETİKLEYİCİ" ANDIR

Konuşma oluşumu diyalog içinde gerçekleşir ve çocuğun ilk partneri bir yetişkindir. Birçok ebeveyn, çocuğun daha erken konuşmasını sağlamak için ona sözlü bir örnek vermeye çalışır: "araba - de, oyuncak - de". Yetişkinler yorulmadan çocuğa, "Söyle, söyle, söyle..." diye hitap ederler. Ne yazık ki konuşma gelişimi gecikmiş olan çocuklar bu tür dürtüklemelere olumsuz tepki verirler. Bazen taklit ederek ayrı basit kelimeleri tekrarlamaya başlarlar, ancak bundan daha ileri gitmezler. Bir çocuk şu ya da bu kelimeyi yeniden üretebilse bile bunu gerçek bir durumda, çevresindeki insanlarla etkileşim hâlinde kullanmaz. Taklidin konuşmada ustalaşmak için bir ön koşul olduğu bilinmektedir, ancak çocuğun kendi inisiyatifıyla konuşmaya başlaması için buna ihtiyaç duyması gerekir. İlk kelimeler bir yetişkinle iletişim-etkileşim kurarken, bir şey elde etmek isterken, dikkat çekmek için ortaya çıkar.

Çocuğunuzun iletişimde jest ve mimikler kullanmasını asla yasaklamayın. Jest ve mimiklerin ortaya çıkması, çocuğun iletişim kurmak istediğini, ancak nasıl yapacağını bilmediğini gösterir. Onunla her türlü etkileşimin çok hoşunuza gittiğini bilmesini sağlayın. Endişelenmeyin, konuşma ortaya çıktıkça bebeğiniz daha az el kol hareketi yapacaktır.

ÖZEL TEKNİKLER, BEBEĞİNİZİN BİLİŞSEL
AKTİVİTELERİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE KONUŞMA
AKTİVİTELERİNİN UYARILMASI KONUSUNDA GERÇEK
VE TAM YARDIM SUNMANIZA YARDIMCI OLACAKTIR:

"Paralel Konuşma"

Yetişkin, çocuğun tüm eylemlerini duygusal olarak teşvik edici bir tonda anlatır: Ne gördüğünü, duyduğunu, hissettiğini, dokunduğunu, o anda ona ne olduğunu. "Paralel konuşma" yöntemini kullanarak, çocuğa deneyimlerini ifade eden kelimelerle ("Kuş uçtu.", "Araba gitti.", "Eller soğuk.", "Verochka kendine vurdu, acıyor, ağlıyor." vb.) daha sonra kendi başına kullanmaya başlayacağı kelimelerle teşvik ediyor gibi görünürsünüz.

2 "Bir şeyler hakkında konuşarak"

Yetişkin, çocuğa yönelik eylemleri, neler olduğu veya olacağı ("Şimdi giyineceğiz.", "Çorbanı ne kadar iyi içiyorsun.", "Şimdi yürüyüşe çıkacağız." vb.) hakkında konuşur.

3 Çocuğun hareketlerinin taklit edilmesi ve ardından "betimleyerek konuşma"

"Sasha davul çalıyor. Bam-bam, davul-bam, davul-bam." "Misha araba kullanıyor. Düt-düt." "Olenka topu fırlatıyor. Opa-opa-top sekiyor."

4 Çocukla iletişimde jestlerin, yüz ifadelerinin ve mimiklerin kullanılması

Anlaşmada ve anlaşmazlıkta kafa hareketi. "Ver" talebine karşı el "açık" olur. Acı ve ağlamayı belirtmek için taklit eylemleri: "Oyuncak bebek düştü, çarptı, ağlıyor. Merhamet edin." vs.

5 Kendi kendine konuşma

Bebeğiniz size yakın olduğunda gördükleriniz, duyduklarınız, yaptıklarınız hakkında açıkça konuşmaya başlayın. Yavaş (ama kelimeleri uzatmadan) ve anlaşılır bir şekilde, kısa, basit cümlelerle bebeğin algılayabileceği şekilde konuşun. Çocuğun size ve ifadelerinize dikkat etmesini sağlamaya çalışın ("Fincan nerede?", "Fincanı görüyorum.", "Fincan masanın üzerinde.", "Fincanda süt var.", "Tanya süt içiyor." vb.)

6 Provokasyonlar veya çocuğun yapay yanlış anlamaları

Örneğin bebeğiniz bir oyuncak rafını işaret ediyorsa size yalvarırcasına bakıyorsa ve o anda neye ihtiyacı olduğunu çok iyi anlıyorsanız, ona yanlış oyuncakçı vermeyi deneyin. Elbette çocuğun ilk tepkisi sizin anlamadığınıza kızmak olacaktır, ancak bu aynı zamanda bebeği doğru nesneyi adlandırmaya teşvik etmek için bir neden olacaktır. Her durumda çocuğun konuşma tepkisini teşvik edin; hem doğru hem de yanlış ses oluşumunda, telaffuzun netliği konusunda ısrar etmeyin. Eğer bir zorluk varsa çocuğu yönlendirin, ona doğru bir şekilde oluşturulmuş örnek bir istek sunun: "Annenden bir bebek mi istiyorsun? Anne, bebeği bana ver lütfen." Bu teknik sadece nesneleri adlandırmak için değil, aynı zamanda onlarla gerçekleştirilen eylemlerin sözel olarak etiketlenmesi için de etkilidir.

7 "Konuşmayı bağlama"

Devam edin ve bebeğin söylediği her şeyi tamamlayın, ancak onu tekrarlamaya zorlamayın. Sizi duyması yeterli. Örneğin: "Çorba."
Yetişkin: "Sebze çorbası çok lezzetli.", "Çorba kaşıkla yenir." Çocuğunuza uzun cümlelerle cevap vererek, onu yavaş yavaş düşüncesini tamamlamaya hazırlar ve bağlamsal konuşmada ustalaşması için zemin hazırlarsınız.

"Cümleler"

Çocuklarla ortak etkinliklerde oyun şarkıları, tekerlemeler ve cümleler kullanmak onlara büyük keyif verir. Çocuğun eylemlerine kelimelerle eşlik etmek, çocuğun konuşma seslerini dinleme, ritmini, bireysel ses kombinasyonlarını yakalama ve yavaş yavaş anlamlarına nüfuz etme yeteneğinin istemsiz olarak öğretilmesine katkıda bulunur. Çocuklar, yetişkinleri taklit ederek kelimelerle, seslerle, kelime kombinasyonlarıyla oynamaya başlar. Sözlü halk sanatı eserlerinin çoğu, konuşma aktivitesinin oluşumuyla yakından ilgili olan bebeğin motor aktivitesini geliştirmek amacıyla yaratılmıştır. Folklor çalışmalarının bir önemi de bebeğin bir yetişkinle duygusal ve dokunsal (dokunma, okşama) temas ihtiyacını karşılamaıdır.

Taklit ve yansıma

Masalların ve şiirlerin tekrarlarla duygusal olarak okunması [A. Barto "Oyuncaklar", masallar "Turp (Repka)", "Tavuk Ryaba", "Kolobok" vb.] çocuğa etkileşim atmosferini, yetişkinlerden sonra tekrar etme arzusunu bulaştırır. Çocuğun yanında farklı hayvanlar için konuşun, çıkardıkları sesleri (hav-hav, miyav, miyav, vırak-vırak), durumları (ay-ay-ay, oh!) taklit edin. Çocuğun sizden sonra tekrar etmesi veya hareketler yapması iyi olur: Yukarıya yukarıya; bir yumurtanın nasıl düştüğünü tasvir edin-pat, tavuk için kelimeler ekleyin: Ko-ko-ko, fare için: Pee-pee-pee, ağlayan büyükbaba ve büyükanne olarak: Oh-oh-oh-oh.

Çocuğunuzu, isteklerini ve işlerini sözlü talimatlarla yerine getirmeye davet edin.

Örneğin; büyükannenin evine gidelim ve ondan bir içecek isteyelim "Büyükanne, lütfen bana bir bardak meyve suyu ver."

Arabayı babaya götürelim ve "Baba, arabayı al!" diyelim.

Çocuğunuza "evet" veya "hayır" şeklinde cevaplayabileceği sorular sormamalısınız. Sorunun alternatif olarak veya özel olarak sorulması önerilmektedir. Seçim hakkı, çocuğa kendine değer verme ve kendine saygı duyma duygusu verir. Bebek 2 yaşına geldiğinde bile eğer bu hak ona bir yetişkin tarafından verilmişse kendi başına seçim yapabilir: "Meyve suyu mu istersin, çay mı?", "Oyuncak bebekle mi, yoksa oyuncak ayıyla mı yemek istersin?" Yetişkinler, mevcut her türlü konuşma (ses) tasarımı seçeneğini teşvik etmelidir.

Unutmayın:

1. TV ve video bir bebek bakıcısı değildir, yani çocuğunuzla çizgi film izlemeniz gerekir. Bu, çocukla duygusal temas kurar ve geliştirir, çocuğun duyduklarını ve gördüklerini algılamasını düzeltme fırsatı verir ve konuşma faaliyetini teşvik eder.
2. Bir çocukla ironi ve alay yoluyla konuşamazsınız.
3. Ona sürekli laf söyleyemezsiniz, özellikle de önemsiz olanları.
4. Çocuğu azarlamamalı veya ona bağışmamalısınız.
5. Çocuğunuza karşı her zaman kibar ve sıcak olun.
6. Çocuğunuz acele ettiremez veya zorlayamazsınız.
7. Çocuğunuz kötü hissettirmeyin, çocuğunuza daha sık onay, övgü, duygusal kabul verin ve bunu herhangi bir şey için değil, sadece çocuğunuz olduğu için yapın!

Siz sevgili annelere, babalara ve büyükanne ve büyükbabalara başarılar diliyorum!

Minsk şehri "19. Şehir Polikliniği"
Erken Müdahale Kaynak Merkezi
öğretmen ve konuşma terapisti
E.N. Krivtsova